

הניסיון בתנ"ך (ללא תאריך)

הניסיון בתנ"ך משתת בראש וראשונה על יסוד הבחירה החופשית , בו תנאי יסוד הוא אין יכולת להעמיד בנסיון , שהרי במקרה כזה המבוקש היה מונח מראש . האמונה בבחירה חופשית " אני נותן לפניכם היום ברכה וקללה" מניחה אתגר בפני האדם ופותחת פתח להעמדתו במיני נסיונות על-מנת לבחון את מידת עמקותה של אמונתו ועל איזה בסיס פנימי היא מיוסדת . עם ישראל נבחן ב-10 מעמדות שונות על-מנת לברר אם יש באמונתו כוח להתגבר על אותם מכשולים פסיים ורוחניים העומדים בדרכם .

כאן אני באים ליסוד שני בתפיסת הניסיון . הקב"ה מעמיד את בראש במצבים בהם יש משקל רב לקול החולשה הפנימי שלו ויש כאן משום רצון לראות את האדם נאבק עם עצמו ונלחם בכל אותם יסודות מפתים " התשמר מצוותי אם לא" זוהי השאלה שהניסיון מעמיד . בשעה שאין האדם עומד במצב פסי אנוש או מצב של התחבטות רוחנית – לא מתעוררת אצלומלחמת יצרים היכולה לסכן את אמונתו ולהעמידו חשוף עם אמונתו. אך כשאין מספקים לו את כל הדרוש לו מבחינה חומרית או כשמעמידים אותו בפני מצב קשה או ציווי מפורש – יש מקום לראות את ערכה הסגולי ואת מידת רכוזה של אמונתו . היכולת להתעלות למדרגה ממנה לא תשתקף לו דמותו החמרית על כל צרכיה ועל כל מהלך חולשתה האנושית , ההגעה לנקודה בה יש מסירה מוחלטת של האדם ביד אלוקיו וביטול הישות העצמית בפני הישות האלוקית – זוהי מטרתו הסופית של כל נסיון , והתופעות של "נעשה ונשמע" ושל "הנני" מציינת את העמידה בנסיון וכך הופך אברהם לסמל האמונה בכל הדורות .

הניסיון בתנ"ך משמש גם כהליך של זיכור וטהורה כפי , שהזכרנו לעיל , מאפשר לנו הניסיון להגיע למדרגה רוחנית גבוהה , בדרך כזו אדם מיטהר , נעשה צרוף יותר , כמותו האנושית מקבלת מימד של עומק ורובד נוסף של קדושה . ועל זה נאמר " [ולמען נסותך] להיטבך באחריתך" . העמידה בנסיון מחשלת ומקדמת בחתירה לקראת הטוב והשלמות . הרמב"ם מוסיף כי הקב"ה רוצה להוציא את מידת האהבה והיראה שבאדם מן הכוח אל הפעל. כך הוא מנסה להתגבר על הקושי , לשם מה בא הניסיון? הן הקב"ה יודע כל , אם כן נסיון למה ? אלא הקב"ה מעונין שהאדם יבטא אהבתו בפועל ויקבל שכר כפול ומכופל ועל-כן באה מצידו ההדגשה שכל נסיון הוא לטובת המנוסה (ואין הקב"ה מנסה רשעים) הספורנו מוסיף פתרון לבעיה זו , שיש כאן גם מן היסוד של ההרמוניה בבריאה , שהרי ההוצאה מן הכוח אל הפועל היא ממידותיו של האלוקים ועל-כן יש במעשה דומה של האדם __ (?) של האדם משום התקרבות אל הקב"ה , ו" נעשה אדם בצלמנו כדמותנו" מקבל משמעות נוספת . יש כאן צעד קדימה אל השלמות ויש משום קירבה ומעשי בראשית לאיחוד הבורא וברואיו . ועד היכן דרגת הניסיון למדנו בספר 'דברים' אפילו יראה לך קוסם אות המתקיים על-מנת שתעבוד עבודה זרה – אל תשמע . ואומר אחד המפרשים : " הקב"ה נתן כוח בכשפים על-מנת לנסות את ישראל" אפילו כוח נתן על-ידי ה' לאלה המתלבטים _____ הניסיון ומנסים לקעקע יסודות על-מנת להעמיד אותנו במצב של בחינה עצמית מתמדת של נסיון יום יומי , של ראייה פנימית מעמיקה ואמונה המתגברת מנסיון לנסיון